

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Bevezetés az irodalomtudományba

Egyetemi tanév 2026-2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeș-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3. Intézet	Magyar Irodalomtudományi Intézet
1.4. Szakterület	Nyelv és irodalom
1.5. Képzési szint	Alapképzés
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Magyar nyelv és irodalom (főszak)
1.7. Képzési forma	Nappali tagozat

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Bevezetés az irodalomtudományba			A tantárgy kódja	LLM1161
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Serestély Zalán				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Kovács Péter Zoltán				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Választható			2.8. Tantárgy típusa	Szaktárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	2	melyből: 3.2. előadás	1	3.3. szeminárium/labor/projekt	1
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	28	melyből: 3.5. előadás	14	3.6. szeminárium/labor	14
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					20
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					9
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összóraszámmal)					9
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					0
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					42
3.8. A félév összóraszama					70
3.9. Kreditszám					3

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	-
---------------	---

A dékáni jóváhagyás időpontja
A felelős dékán neve és aláírása

4.2. kompetenciabeli	-
----------------------	---

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Előadóterem, projektor, internethozzáférés, hangfal
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Szemináriumi terem, projektor, internethozzáférés, hangfal

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP2	Alkalmazza a kulturális és művészeti kifejezésformák sokféleségét
CP3	Alkalmazza a társadalom- és bölcsészettudományok területén szerzett ismereteit
CP21	Alkalmazza a nyelvtani és helyesírási szabályokat
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT1	Alkalmazza a tudományos módszereket
CT2	Alkalmazza a kutatási etika és a tudományos integritás elveit a kutatásban
CT3	Információforrásokat használ.
CT5	Írásban közöl információt

6.2. A tanulmányi programra jellemző kimeneti követelmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott kimeneti követelmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)

¹ A tanulmányi program tantervéből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

CP2, CP3, CP11, CP12, CP15, CP21, CP24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	1. A hallgató felismeri, megérti, leírja, magyarázza, összefoglalja és szintetizálja a nyelvtudományi (hangtan, szóképzés, alaktan, mondattan), irodalomtudományi, irodalomelméleti, kultúr- és civilizációtörténeti, valamint fordítástudományi ismereteket.	1. A hallgató a megszerzett ismeretek alapján szövegeket értelmez, illetve leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket dolgoz ki. A hallgató összefüggéseket teremt a tanult diszciplínák között, hogy kialakítsa a szakterület integrált modelljét.
CP2, CP3, CP11, CP12, CP15, CP21, C24, CP25, CT1, CT2, CT3, CT5, CT6, CT8	2. A hallgató leírja az általános nyelvészet és irodalomelmélet alapvető fogalmait, és alkalmazza azokat a magyar nyelvre és irodalomra.	2. A hallgató alkalmazza a természetes nyelvek és az irodalom tanulmányozására jellemző módszertani és elméleti modelleket.
CP3, CP12, CP18, CP24, CT1, CT3, CT5, CT6, CT8	3. A hallgató felismeri, megérti, meghatározza és elmagyarázza a szakterület kulcsfogalmait és terminológiáját. Ismeri és magabiztosan használja a szaknyelvet, valamint a tudományos szövegalkotás szabályait.	3. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását és igényesen használja a szaknyelvet írott és szóbeli diskurzusban.
CP3, CP12, CP24, CT1, CT2, CT3, CT4, CT5, CT6, CT7, CT8	4. A hallgató érti és alkalmazza a kutatómódszertant, valamint a szakterületre vonatkozó akadémiai és szakmai etikai normákat.	4. A hallgató témavezetői irányítással kutatást végez, és konkrét adatok (irodalmi szövegek, nyelvi, irodalmi vagy kulturális információk) alapján elemzést készít.

7. Tárgy-specifikus kimeneti követelmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. A hallgató tájékozódik a kortárs irodalmi jelenségek (művek, műfajok, intézmények, médiumok) területén, és az ehhez szükséges alapvető irodalomtudományi fogalmakat értelmezési keretként alkalmazza.
2. A hallgató felismeri és értelmezi a kortárs irodalmi folyamatokban működő alapvető fogalmakat és terminusokat, és képes azokat konkrét szövegekhez, műfajokhoz és kulturális kontextusokhoz kapcsolni.
3. A hallgató tudatosan használja a szakterület terminológiáját, képes kritikai attitűddel viszonyulni annak alkalmazásához, valamint pontos érvelésre és szakmailag megalapozott vitában való részvételre.
4. A hallgató különböző olvasási stratégiákat ismer meg és alkalmaz, tudatosítja korábbi olvasási gyakorlatait, és digitális források bevonásával, azok etikus használata mellett alakít ki reflektált, kritikai viszonyt az irodalmi és kulturális jelenségekhez.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. A hallgató kortárs irodalmi szövegeket értelmez, és ezekről leíró, érvelő vagy kritikai elemzéseket készít, miközben az irodalom jelenségét a kortárs művészetek és a jelen társadalmi viszonyok összefüggésében vizsgálja.
2. A hallgató az irodalmi intézményrendszer működését történeti és kritikai szempontból elemzi, és az ehhez szükséges alapvető módszertani és elméleti modelleket konkrét példákra alkalmazza.
3. A hallgató fejleszti kritikai gondolkodását a kortárs irodalmi jelenségek vizsgálata során, és képes ezeket igényes szaknyelven, árnyaltan megfogalmazni írásban és szóban egyaránt.
4. A hallgató a digitális környezetben tájékozódva követi a kortárs irodalmi és kulturális folyamatokat, kritikusan értékeli a forrásokat, és azokat etikusan, szabályosan hivatkozva használja fel.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések ³
1. Bevezetés. Esztétika és politika viszonya	Beszélgetés, interaktív eljárások	
2. Medialitás hatalomkritikai perspektívából	Idem	
3. Feminizmus, reprodukív munka	Idem	
4. Irodalom és környezet. Az antropocén	Idem	
5. Biopolitika	Idem	
6. Az irodalom és a történeti traumák tanúsíthatósága	Idem	
7. A történelem klímájáról	Idem	
Könyvészet 1. Jacques Rancière: <i>Esztétika és politika</i>. Műcsarnok, Budapest, 2009. 2. Mitchell, W. J. T., Az ekphraszisz és a Másik = Uő, <i>A képek politikája</i>, JATEPress Kiadó, Szeged, 2008, 193–222. 3. Silvia Federici, Társadalmi újratemelés és feminista harc az új nemzetközi munkamegosztásban = Red News, 2015. 02. 28. (http://www.rednews.hu/index.php/a-gyakorlat-elmelete/707-silvia-federici-tarsadalmi-ujratemeles-es-feminista-harc-az-uj-nemzetkoezi-munkamegosztasban?screen_width=1366) Pierre Bourdieu, <i>Férfiuralom</i>, Napvilág, Budapest, 2000, 9–62. 4. Bruno Latour, Ágencia az antropocén korában = <i>Prae</i>, 2017/1, 3–20. 5. Gilles Deleuze, Félix Guattari, Hogyan készítsünk magunknak szervek nélküli testet? = <i>Theatron</i>, 2007/ősz-tél, 38–49. Michel Foucault, <i>A szexualitás története. A tudás akarása</i>, Atlantisz, Budapest, 1996, 7–53. 6. Giorgio Agamben, A tanú = <i>A szem</i>, 2019. 01. 24. (http://aszem.info/2019/01/giorgio-agamben-a-tanu/) Borbély András, Ki a tanú? = <i>A szem</i>, 2016. 01. 16. (http://aszem.info/2016/01/ki-a-tanu/) 7. Dipesh Chakrabarty, A történelem klímájáról, négy tételben = 2000, 2010/2. (http://filozofia.hiphi.ubbcluj.ro/sites/default/files/site/rendezvenyek/Dipesh-Chakrabarty-A-tortenelem-klimajarol-negy-tetelben_ketezer.hu.pdf)		
8.2 Szeminárium/ Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés	Mentis kérdőív, papír alapú kérdőív, beszélgetés	

³ Például szervezési szempontok, ajánlások a hallgatók számára, a kurzushoz/szemináriumhoz kapcsolódó konkrét szempontok, mint például a területen dolgozó szakemberek meghívása stb.

2. Az irodalom mint tudomány	Megbeszélés, interaktív eljárások	
3. Az irodalom meghatározhatósága mint az irodalomtudomány tárgya. A tudományosság kérdése és kritériumai az irodalomtudományban.	Idem	
4. Az irodalom mint művészet	Idem	
5. Platónról a felvilágosodásig, a mimésztől a belles letres-ig. Az irodalom helye a művészetek között.	Idem	
6. Az irodalom mint beszédmód	Idem	
7. Retorikai alapfogalmak, a nyelv mint a fikcionalitás eszköze. A nyelvi kreativitás mint eszköz.	Idem	

Könyvészet

2. Bókay: Bevezetés 2006, I/1, I/2

Keserű József: Bevezetés az irodalomtudományba, SJE TK, Komárom, 2016, Bevezetés és 2. (8 + 5 oldal)

Ajánlott olvasmány: Cs. Gyimesi Éva: Teremtett világ: Az irodalom fogalmáról

3. Platón: Állam X. könyv, első négy fejezet

Irodalom, irodalomtudomány, irodalmi szövegelemzés - digitális tananyag, (Bölcsész Konzorcium, 2006) 1.5 fejezet
Szent István intelmei

Machiavelli: A fejedelem (legalább az ajánlás, valamint az I., XV., XVII., XVIII. fejezetek)

Ajánlott olvasmány: Jonathan Culler: Literary Theory - A Very Short Introduction (Oxford University Press, 1997)
18–28, 35–41; Arisztotelész: Poétika, I-IV. és IX.

4. Irodalom, irodalomtudomány, irodalmi szövegelemzés - digitális tananyag. 3. fejezet: bevezetés, 3.1, 3.1.1, 3.1.3

Borges: Az áruló és a hős

Ajánlott olvasmány: Teremtett világ: Beszéd és fikció.

5. Poe: A műalkotás filozófiája

Eco: Széljegyzetek a Rózsa nevéhez

Poe: A holló

Ajánlott olvasmány: Teremtett világ: Fikció és világszerűség

6. Keserű: Alapfogalmak (A szerző, A mű, A befogadó) 1.1, 1.2, 1.3

Gereben Ferenc: Mit tud az olvasásszociológia a magyar olvasáskultúráról (Magyar Művészet 2017/1)

Ajánlott olvasmány: Teremtett világ: Mű és olvasó; Herédi Rebeka: Az olvasás (újra)pozicionálása (Új Pedagógiai Szemle, 73, 1-2, 2023)

7. Keserű: A kánon 1.6

Szegedy-Maszák Mihály: A bizony(talan)ság ábrándja Kánonképződés a posztmodern korban (Literatura: 18. évf. 2. sz. / 1992)

Ajánlott olvasmány: Gombos Péter: Még egyszer a digitális bennszülöttek olvasási szokásairól (Új Pedagógiai Szemle, 65. évf., 7-8. sz., 2015); Hansági Ágnes: A kánon egyszólamúsítása (ItK, 2003 2-3, 277-296.)

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok ⁴	9.2 Értékelési módszerek ⁵	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Az előadások során elsajátított fogalmak és koncepciók helyes alkalmazása	Írásbeli vizsga	50%
9.5 Szeminárium/ Labor	Aktív bekapcsolódás a szemináriumon sorra kerülő szövegek megbeszélésébe	Szemináriumi beadandó értékelése	50%
	Kötelező szövegek elolvasása		
	Szemináriumi vitaindító vállalása	Szemináriumi vitaindító értékelése	
9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• A kötelező primér és szakirodalom elolvasása • Az alapfogalmak elsajátítása, helyes értelmezése • Jelenlét a szemináriumon (1 hiányzás megengedett) • Szemináriumi beadandó elkészítése (Írásban benyújtott beadandó esetében az előzetes osztályzat közlését és indoklását követően a hallgatónak joga van szóban is megvédeni a dolgozatát, illetve a tanárnak is jogában áll kérni a diáktól benyújtott dolgozata szóbeli megvédésére. Ilyen esetekben a végső osztályzat a szóbeli védés figyelembe vételével véglegesül.) • Szemináriumi vitaindító vállalása			

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)⁶

⁴ Az értékelési kritériumoknak közvetlenül tükrözniük kell a tanulmányi program és a tantárgy szintjén kitűzött képzési eredményeket. Pontosabban, a várható képzési eredményeknél felsorolt eredményeket értékelik.

⁵ Javasolt mind a végső kiértékelési módszerek, mind a folyamatos kiértékelési stratégia meghatározása.

⁶ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							

Kitöltés időpontja:
2026. 04. 07.

Előadás felelőse:

Szeminárium felelőse:

Intézetigazgató:

Az intézeti jóváhagyás dátuma: